

Włodzimierz MAJDEWICZ

ODZNAKA

„ZA ZASŁUGI DLA TURYSTYKI PIESZEJ IM. ANIELI MICHALSKIEJ”

Z początkiem grudnia 2009 roku minęło 25 lat od powołania Klubu Przodowników Turystyki Pieszej im. Anieli Michalskiej. Kulminacyjnym momentem tego jubileuszu była wspaniale przygotowana pełna atrakcji krajoznawczych rocznicowa impreza. Uczestnicy spotkania w dniach 8-10 stycznia 2010 roku podziwiali uroki Podlasia w pięknej zimowej szacie, zachwycali się bogactwem pamiątek historycznych tej krainy trzech kultur, degustowali lokalne specjały i przysmaki kulinarne, a wszystko dzięki wybitnemu znawcy regionu, przewodnikowi i zarazem gospodarzowi imprezy Mieczysławowi Tokarskiemu. Jubileuszowe spotkanie to temat godny rozwinięcia i szczegółowego omówienia w odrębnym tekście.

Jubileusz 25-lecia Klubu Przodowników Turystyki Pieszej im. Anieli Michalskiej jest okazją do napisania kilku zdań o pewnej specjalnej odznace, która ma charakter wysokiego, cenionego w kręgach działaczy turystyki pieszej wyróżnienia.

Zanim do tego przejdę, kilka zdań o historii Klubu. Zamyśl powołania klubu integrującego środowisko działaczy turystyki pieszej działających na terenie Warszawy pojawił się już w latach sześćdziesiątych XX wieku. Kilkakrotnie podejmowano wówczas bez powodzenia takie próby. Gorącą zwolenniczką klubu była Aniela Michalska ciesząca się powszechnym szacunkiem, autorytetem i sympatią zwłaszcza młodych Przodowników Turystyki Pieszej. Ona była główną inspiratorką kolejnych prób powołania klubu w latach 70-tych

ubiegłego wieku. Nie doszło to jednak wtedy do skutku.

W kilka lat po jej śmierci w październiku 1984 roku grupka entuzjastów z Komisji Turystyki Pieszej Oddziału Stołecznego podjęła kolejną próbę. Grono to szybko rozrosło się do kilkunastu osób dążących do powołania Klubu Przodowników Turystyki Pieszej. W czwartek 6 grudnia 1984 roku w lokalu Oddziału Stołecznego PTTK przy ulicy Świętokrzyskiej w Warszawie odbyło się zebranie założycielskie Klubu Przodowników Turystyki Pieszej; na liście członków założycieli znalazło się 28 nazwisk. Ustalono, że podstawowym celem klubu będzie integracja środowiska, wymiana doświadczeń i szkolenie łączące teorię z praktyką. Uznano za istotne nawiązanie kontaktów z innymi środowiskami Przodowników Turystyki Pieszej. W tym samym roku 11 grudnia na posiedzeniu Prezydium Zarządu Oddziału PTTK Śródmieście (Stołecznego) zatwierdzono regulamin klubu i wpisano go do rejestru jednostek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego nadając mu oficjalnie imię Anieli Michalskiej.

W Klubie tym zrodziło się wiele ciekawych inicjatyw, na przestrzeni ćwierćwiecza aktywnego funkcjonowania odbiły się one szerokim echem na terenie całego kraju. Pomijając wielokierunkową działalność Klubu przypomnę ważniejsze z nich: były to odznaki o ogólnopolskim zasięgu. Najślynniejsza z nich to niewątpliwie ustanowiona w 1996 roku „**OTP DLA NAJWYTRWALSZYCH**” – odznaka zaakceptowana i objęta patronatem KTP ZG PTTK, najwyższa odznaka w systemie OTP, od 14 lat przyznawana jest przez Klub. Ale to było później – wcześniej, w 1987 roku Klub przypomniiał okolicznościową odznaką **35-lecie OTP** (zweryfikowano 3150 szt.).

Dużym zainteresowaniem cieszyła się również wydana w 1989 roku rocznicowa odznaka „**Szlakiem pociągów pancernych 1939**”, stała odznaka „**Szlakiem 19 Pułku**

Ułanów Wołyńskich”. Funkcjonują i mają wielu amatorów Odznaki „**Szlakiem Henryka Sienkiewicza**” i „**Szlakiem miejsc kultu religijnego na Mazowszu**” z 2004 roku.

W roku 1999, w 150-tą rocznicę śmierci Fryderyka Chopina Klub ustanowił odznakę turystyczno-krajoznawczą „**Śladami Fryderyka Chopina**”. Natomiast w 2010 roku, w 200-rocznicę urodzin wielkiego polskiego kompozytora Klub Przodowników Turystyki Pieszej im. Anieli Michalskiej ustanowił II stopień odznaki turystycznej „**Śladami Fryderyka Chopina**”. Odznakę „**Śladami Fryderyka Chopina**” **II stopnia** można zdobywać zwiedzając położone na terenie Europy miejsca związane z postacią Fryderyka Chopina. Odznaka ta ma odmienną od poprzedniej formę graficzną i przejrzysty regulamin zachęcający do wędrowki „z Chopinem przez Europę”. Jednak te krajoznawcze dokonania nie są tym, o czym chciałbym tu pisać.

Ponad dwadzieścia lat temu 10 września 1987 roku została ustanowiona „**ODZNAKA ZA ZASŁUGI DLA TURYSTYKI PIESZEJ im. ANIELI MICHAŁSKIEJ**”. Ta ekskluzywna w zamyśle inicjatorów odznaka nadawana jest za szczególne zasługi w popularyzowaniu i popieraniu turystyki pieszej.

Nie przyznaje się jej za ilość przebytych kilometrów ani za regulaminowe spełnianie obowiązków wynikających z tytułu posiadania uprawnień przodownika turystyki pieszej. Tu oczekuje się czegoś więcej. Odznaka przyznawana jest osobom wyróżniającym się szczególną pasją i inwencją w popularyzowaniu idei pieszego krajoznawczego wędrowania. Może to się przejawiać w różny sposób, przez projektowanie, organizowanie i prowadzenie wzorcowych, nasyconych elementami krajoznawstwa imprez pieszych. Mowa tu o wycieczkach i rajdach pieszych uwzględniających w programie tematykę historyczną, przyrodniczą i etnograficzną. Odznaka może być przyznawana za organizację i popularyzowanie

turystyki pieszej wśród najmłodszych oraz za nowatorskie i ciekawe inicjatywy w różnych formach turystyki pieszej.

Odznaka może być przyznawana za różnorodne działania służące zachęcaniu do pieszych wędrówek. Może być również przyznawana za trwały dorobek w formie prac służących turystyce pieszej, obejmujących twórczość plastyczną, fotograficzną, publicystykę, wystawy, prelekcje, odczyty, działalność szkoleniową, która w sposób wymierny rzutuje na wzrost zainteresowania wędrówkami pieszymi i krajoznawstwem oraz za skuteczną popularyzację Odznak Turystyki Pieszej

Pierwsze odznaki nadano dopiero w 1991 roku, w cztery lata po jej ustanowieniu, następne wiosną 1992 roku w trakcie I Zlotu Klubu Przodowników Turystyki Pieszej im. Anieli Michalskiej, który odbywał się w Kazimierzu. Początkowo odznakę przyznawała

powołana specjalnie w tym celu Kapituła. Z czasem jednak, gdy nazwiska członków Zarządu Klubu pokrywały się z nazwiskami członków Kapituły ustalono, że odznakę przyznawać będzie aktualny Zarząd Klubu. Okazją do kolejnych wyróżnień był II Zlot Klubu w Płocku w kwietniu 1993 roku, III Zlot w Trzemesznie, IV Zlot w Warce oraz V Zlot w Starej Dąbrowie. Wyróżnienie to wręczano również w trakcie spotkań klubowych podczas Ogólnopolskich Zlotów Przodowników Turystyki Pieszej.

Warto przytoczyć nazwiska pierwszej siódemki osób odznaczonych odznaką „Za Zasługi dla Turystyki Pieszej im.

Anieli Michalskiej” byli to: Helena Mączewska z Kań Helenowskich koło Warszawy (dawniej z Zielonej Góry) Sylwester Tomaszewski z Warszawy, Józefa Hunek i Aleksander Wójcik z Lublina, Teresa Trębala z Płocka, Piotr Nowiński z Warszawy oraz Władysław Gwardys z Warki.

W następnych latach „Odznaką za Zasługi dla Turystyki Pieszej im. Anieli Michalskiej” wyróżnieni zostali ks. dr Jerzy Pawlik z Katowic, Janusz Szczęsny, Włodzimierz Majdewicz, Jadwiga Garapich i Ryszard Dworzyński z Oddziału Stołecznego w Warszawie, Danuta Boguszevska z Zawiercia, Bogusław Wall z Bytomia, Anna Andrusikiewicz z Olsztyna, Maciej Wdowicki z Bydgoszczy, Mieczysław Tokarski z Włodawy, Adam Gostyński z Kalisza, Andrzej Sikorski, Tadeusz Martusewicz, Jerzy Tarwacki, Jerzy Kononowicz, Monika Pszczółkowska, Bernard Malinowski, Franciszek Rataj, Jadwiga Zwierz, Jerzy Antepowicz, Kazimierz Chwesiuk, Rajmund Misztal, Kazimierz Lach i Jan Rukat z Warszawy.

W Okunince koło Włodawy w trakcie uroczystego wieczornego spotkania w 25-lecie Klubu Przodowników Turystyki Pieszej im. Anieli Michalskiej lista posiadaczy Odznaki powiększyła się o kolejne nazwiska. Tego wieczoru Odznaki otrzymali Alicja Świętek z Oddziału Stołecznego, Stanisław Łuć z Oddziału „Żoliborskiego” w Warszawie, Andrzej Kowalski z Oddziału Praga Południe w Warszawie, Wojciech Kowalski z Lublina i Zbigniew Kosin z Katowic.

Z posiadaniem odznaki nie wiążą się żadne przywileje. Klub nie szafuje tą odznaką – świadczą o tym numery nadanych odznak. W ciągu ponad 23 lat jej funkcjonowania nadano 32 odznaki. To nie jest wiele.

Obecnie Klub Przodowników Turystyki Pieszej im. Anieli Michalskiej to grupa kilkudziesięciu osób z Warszawy, Płocka, Bydgoszczy, Torunia, Bytomia, Zawiercia, Wrocławia, Katowic, Kalisz, Lublina, Włodawy, Ostrowca

Świętokrzyskiego, Otwocka i innych miejscowości. Wśród członków klubu jest pięcioro Członków Honorowych PTTK, wielu Honorowych Przodowników Turystyki Pieszej, wielu Przodowników Turystyki Pieszej I-stopnia.

Jesienią 1987 roku, gdy kończono prace nad dokumentem określającym zasady przyznawania tego środowiskowego wyróżnienia założono, że nie będzie szumu i reklamy wokół tej odznaki ze względu na jej szczególny charakter. Ustaleń tych trzymano się konsekwentnie. Ta notatka na łamach „Piechura” to pierwsza publikacja dotycząca „ODZNAKI ZA ZASŁUGI DLA TURYSTYKI PIESZEJ im. ANIELI MICHALSKIEJ”.

Wszystkim laureatom odznaki serdecznie gratulujemy, a Klubowi życzymy kolejnych 25 lat równie owocnej działalności.